

1. Toelichting Programmabegroting 2024

2. Proces richting Kadernota 2025

3. Overzicht ambities

Programma- begroting 2024

9 oktober 2023

Begroting 2024

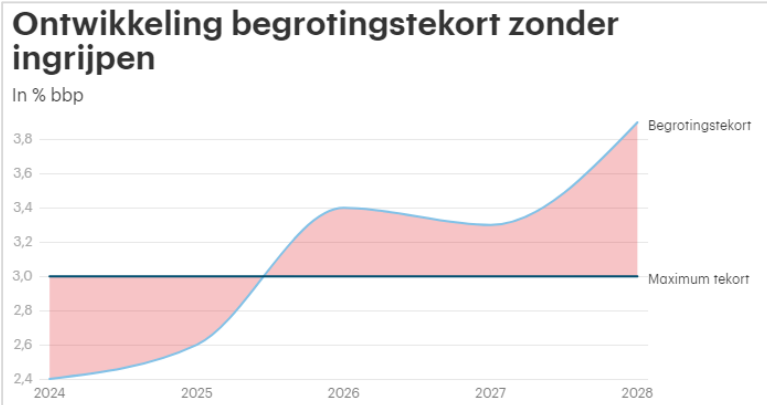
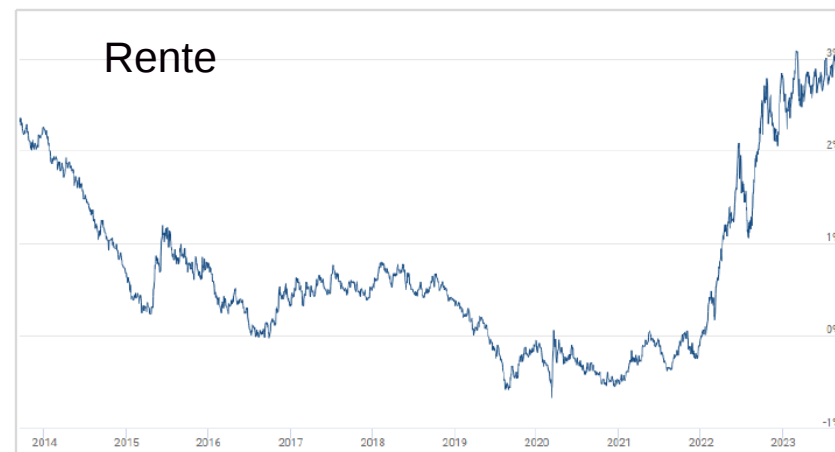
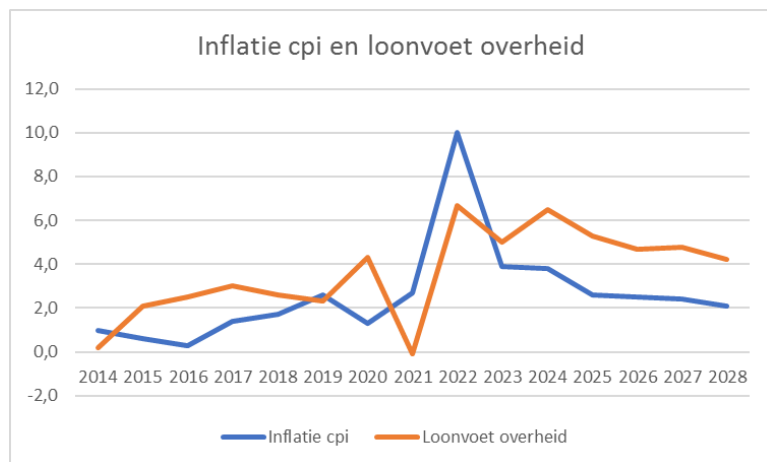
Meerjarenraming 2025 – 2027

Eric de Nijs, gemeentecontroller Heiloo

1. **Septembercirculaire 2023**
2. **Resultaat op hoofdlijnen**
3. **Toelichting per programma**
4. **Planning**
5. **Samenvatting en vragen?**

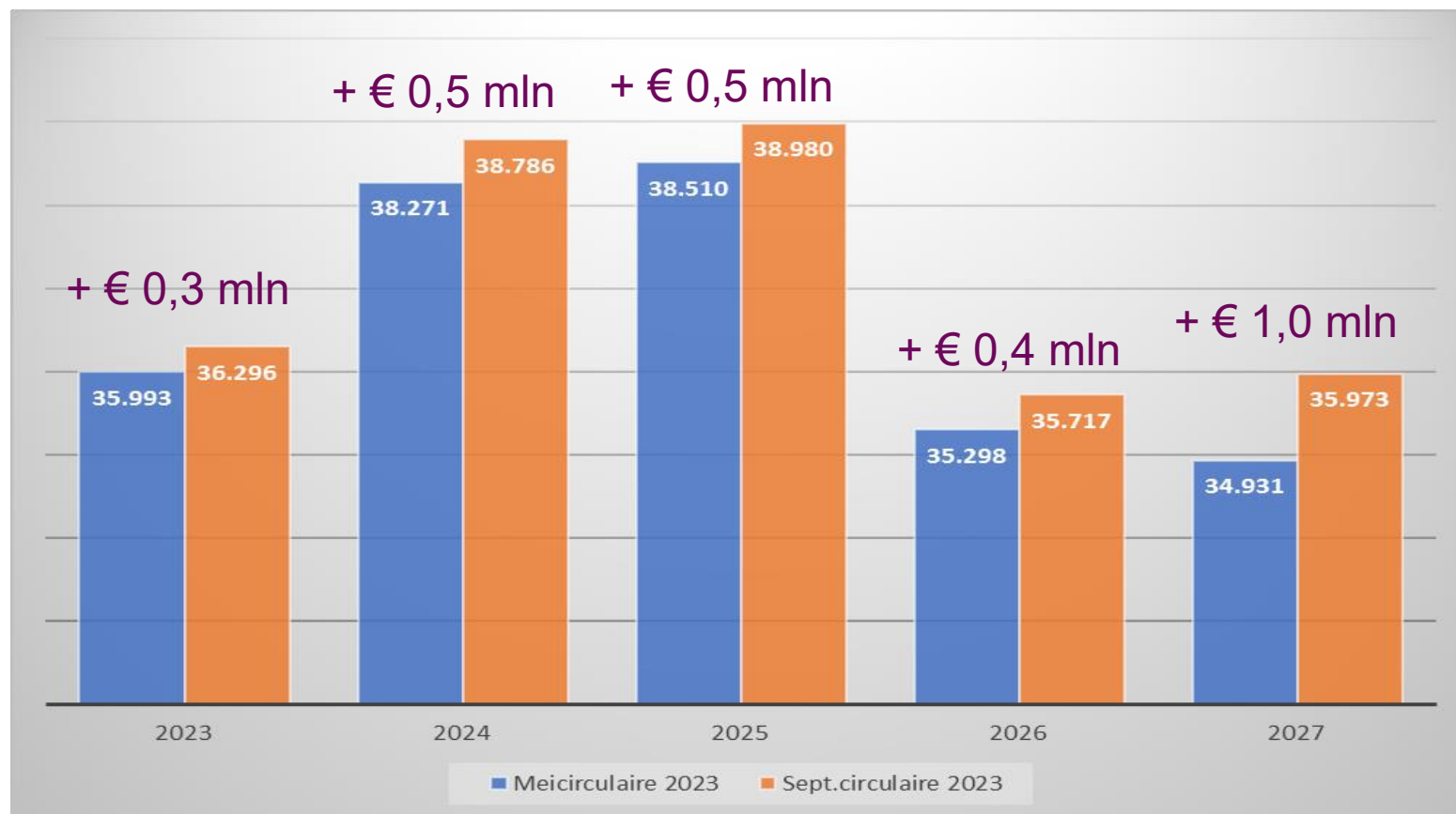

Macro-ontwikkelingen: inflatie, rente en overheidstekort

- Prijsinflatie stabiliseert, maar werkt nog door in lonen -> *effect op GR-en*
- Het overheidstekort verslechtert sterk op middellange termijn (3,9% in 2028) -> *effect op algemene uitkering*
- Rente fors opgelopen -> *effect op toekomstige leningen*

Algemene uitkering gestegen t.o.v. meicirculaire

Hoofdpunten septembercirculaire

- Toename 2023 door ruimte onder BCF plafond
- Vanaf 2024 stijging accres door loon- en prijscompensatie (geen volumecompensatie)

	2024
Loonvoet sector overheid (60%)	6,7%
Index prijs materiele overheidsconsumptie (IMOC, 20%)	3,5%
Index prijs overheidsinvesteringen (IBOI, 20%)	3,0%
8-jaars historisch gemiddelde bbp (t-2 t/m t-9)	n.v.t.
Prijs bbp	n.v.t.
Gecombineerde index	5,3%
CPB-raming meicirculaire (LPO)	4,2%
Mutatie	1,1%

- In 2027 volumedeel (maar niet in 2026...)

Nieuwe financieringssysteem is controversieel

- Nog steeds ravijn van ca € 3 mrd landelijk -> impact Heiloo ca € 3 mln
- Geen voorstel tot verruiming lokale belastingen
- VNG stelt: Afschaffen van trap-op trap-af door volumecompensatie o.b.v. gemiddelde groei bbp pakt voor gemeenten ongunstig uit
- De (potentiële) reële groei van het bbp (geschoond voor inflatie) bedraagt de komende kabinetsperiode gemiddeld 1,5%, terwijl het aantal ouderen door vergrijzing (67+) met gemiddeld 2,48% per jaar stijgt

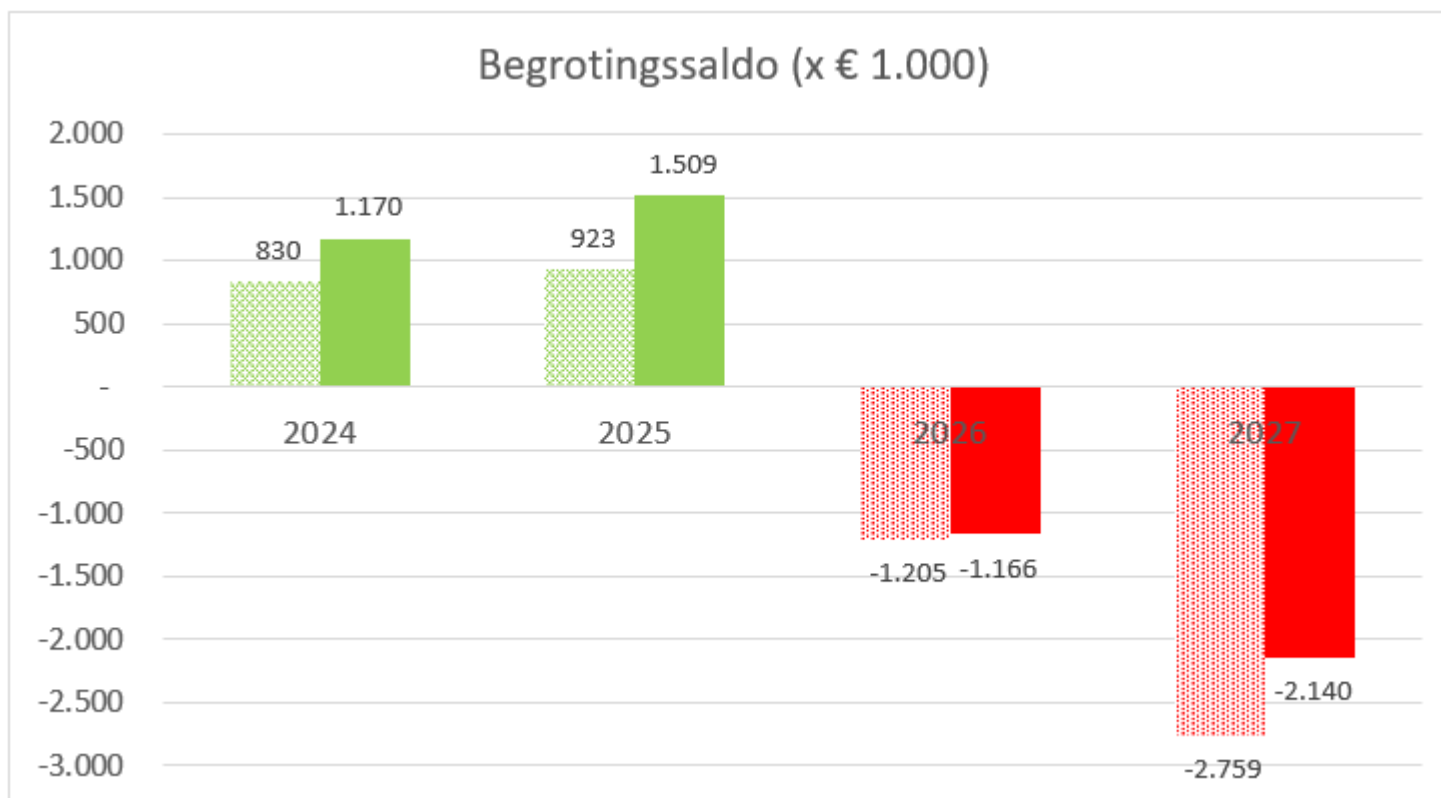
Uitkomst in detail

Nr	Onderdeel	2024	2025	2026	2027
	Beginstand (meicirculaire 2023)	38.271	38.510	35.298	34.931
	Uitkeringsfactor				
1	Accres en uitkeringsbasis	337	342	317	948
	Hoeveelheidsverschillen				
2	Hoeveelheidsverschillen	63	65	63	63
	Taak- en overige mutaties				
3	Aanpak (energie-)armoede	36	0	0	0
4	Rijksvaccinatieprogramma	5	5	4	4
5	Loon- en prijsbijstelling Jeugdzorg	38	22	0	0
6	Veiligheid decentrale bestuurders	7	7	7	0
7	Participatie	11	11	10	10
8	Overige	2	2	2	1
	Subtotaal:	99	47	23	15
	WOZ				
9	WOZ-waarden mutaties	16	16	16	16
	Totaal verschil	515	470	419	1.042
	Eindstand (sept.circulaire 2023)	38.786	38.980	35.717	35.973

1. Septembercirculaire 2023
2. **Resultaat op hoofdlijnen**
3. Toelichting per programma
4. Planning
5. Samenvatting en vragen?

Ontwikkeling saldo sinds Kadernota 2024

Sluitende begroting t/m 2025, vanaf 2026 tekort

(x € 1.000,-)	2024	2025	2026	2027
Kadernota 2024 / 1e Firap 2023	1.101 N	135 N	737 V	973 N
Verhoging investering nieuw gemeentehuis	23 N	23 N	22 N	21 N
F. Begrotingssaldo na raad 17-7-2023	807 V	901 V	1.227 N	2.781 N
SPUK energielasten	2 N	0	0	0
Verduurzaming Muziek en dansschool	0	8 N	8 N	7 N
1e Firap BUCH	163 N	163 N	163 N	163 N
G. Begrotingssaldo na raad 25-9-2023	642 V	730 V	1.397 N	2.951 N
Route Regionale Jeugdhulp	24 N	0	0	0
Openbare verlichting beleidsplan	9 N	3 N	4 V	6 V
H. Begrotingssaldo na raad 30-10-2023	609 V	728 V	1.394 N	2.945 N
Programmabegroting 2024	561 V	782 V	228 V	805 V
I. Begrotingssaldo na raad 6-11-2023	1.170 V	1.509 V	1.166 N	2.140 N
Incidentele baten en lasten				
J. Totaal incidentele baten en lasten (-/-)	277 N	117 N	0	0
K. Structureel begrotingssaldo	1.447 V	1.626 V	1.166 N	2.140 N

Hoe staan andere gemeenten ervoor?

Jaar 2027	Bergen	Uitgeest	Castricum	Alkmaar	Schagen	Heiloo
Tekort x € 1.000	-1.691	-580	-6.810	-16.329	-6.058	-2.140
Totale lasten x € 1.000	97.115	34.823	96.803	447.744	146.405	66.179
Tekort als %	1,7%	1,7%	7,0%	3,6%	4,1%	3,2%
Tekort per inwoner	56	43	187	146	128	88
Aantal inwoners 1/1/2023	30.138	13.472	36.345	111.834	47.450	24.319

* Heiloo en Uitgeest hebben septembercirculaire verwerkt in de begroting 2024

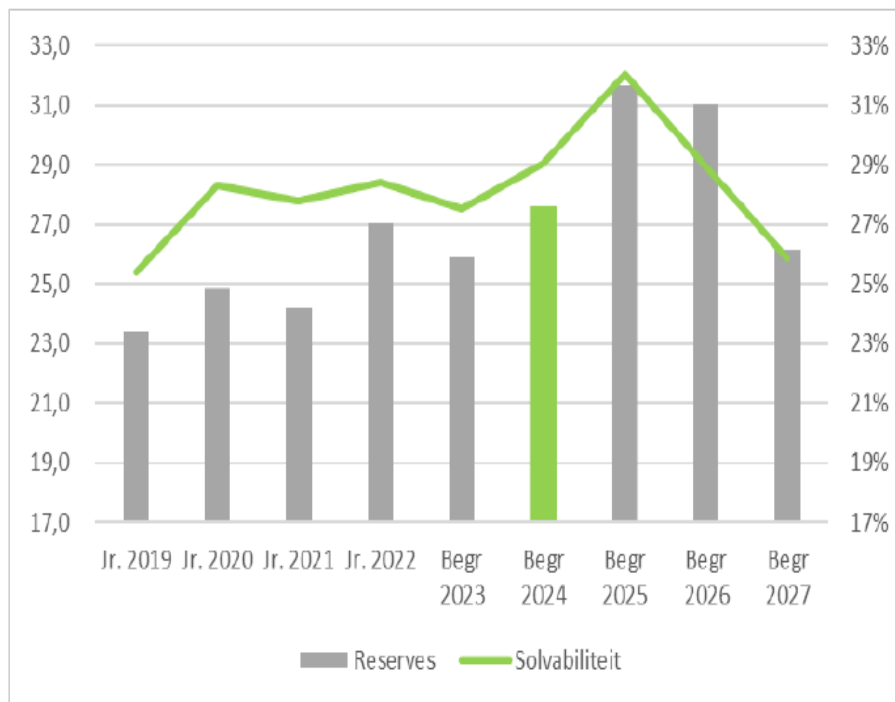

Verdeling lasten over de taakvelden

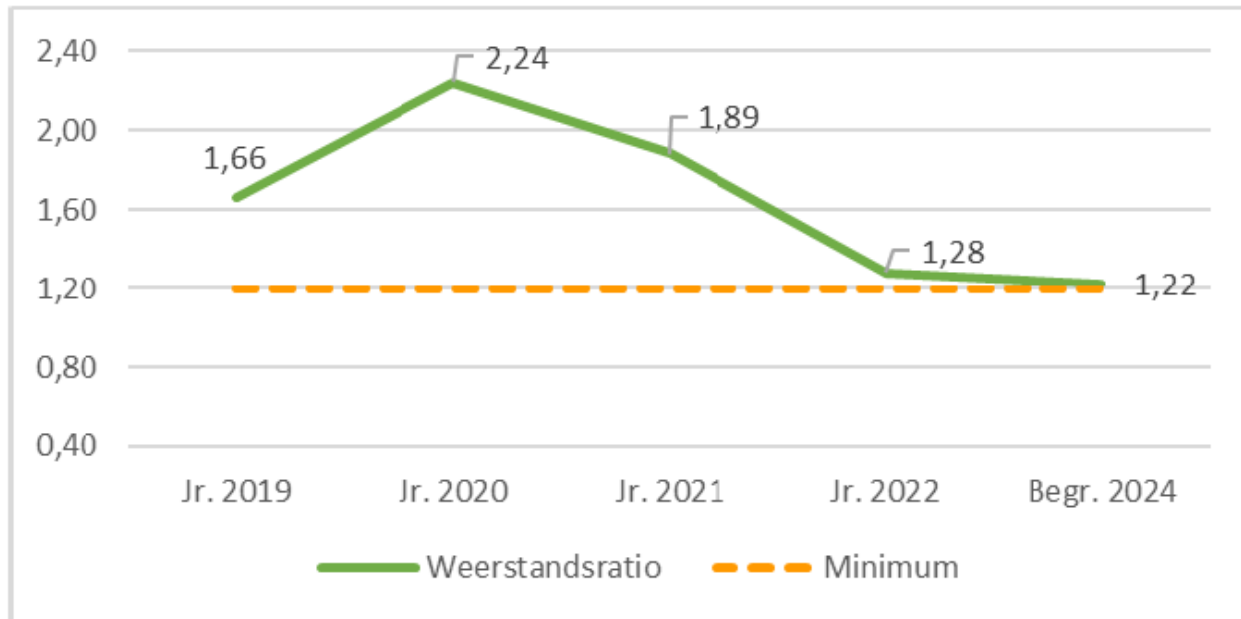
Op basis van onderzoek ROB stelt BMC dat ca 20% van de lasten op korte termijn 'beïnvloedbaar' zijn

Reserves en solvabiliteit nemen toe t/m 2025

- In 2024 bedragen de totale reserves circa € 27 mln met een solvabiliteit van 29%.
- Volgens BBV kengetallen kwalificatie “gemiddeld risico”
- Reserves nemen toe door winstnemingen grexen, stortingen bovenwijks en positieve resultaten
- De reserves nemen vanaf 2026 af door nadelig begrotingssaldo en de benodigde uitname voor de aansluiting A9

Weerstandsratio daalt verder en is nog net voldoende

- Weerstandsratio neemt daalt van 1,28 (jrk 2022) naar 1,22 (2024)
- Benodigde weerstandscapaciteit neemt af van € 10,5 mln naar € 10,2 mln door lager risicoprofiel
- Beschikbare weerstandscapaciteit daalt van € 13,4 mln naar € 12,4 mln door reservering jaarrekeningresultaat en uitname voor Zandzoom

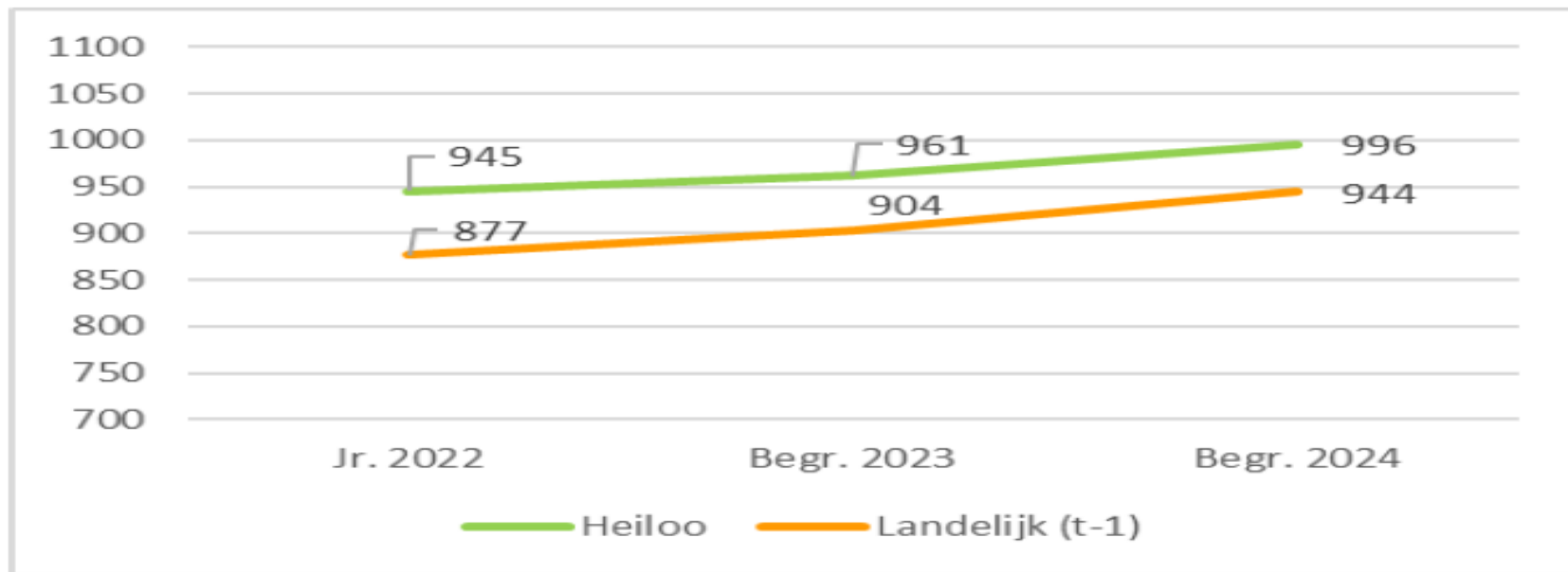
Per saldo lager risicoprofiel door:

- Een aantal risico's in de begroting financieel zijn verwerkt: investeringen ventilatiesystemen scholen, BTW koepelvrijstelling BUCH en nieuwe inkoop jeugd.

Hogere risico's voor:

- Niet compensabele BTW op sportinvesteringen: onzekerheid over SPUK en gemeenten overvragen
- Huisvestingsplan BUCH
- Nieuwe cao's jeugd/Wmo
- Schade door hevige regenval en storm

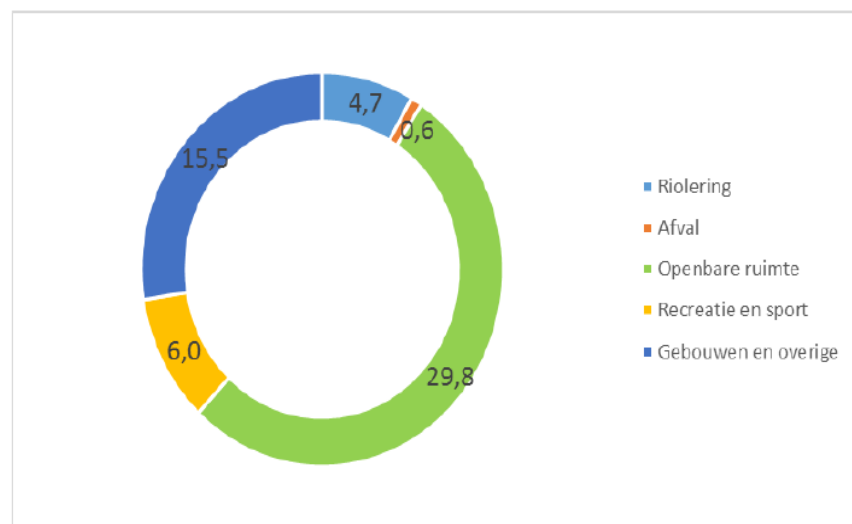
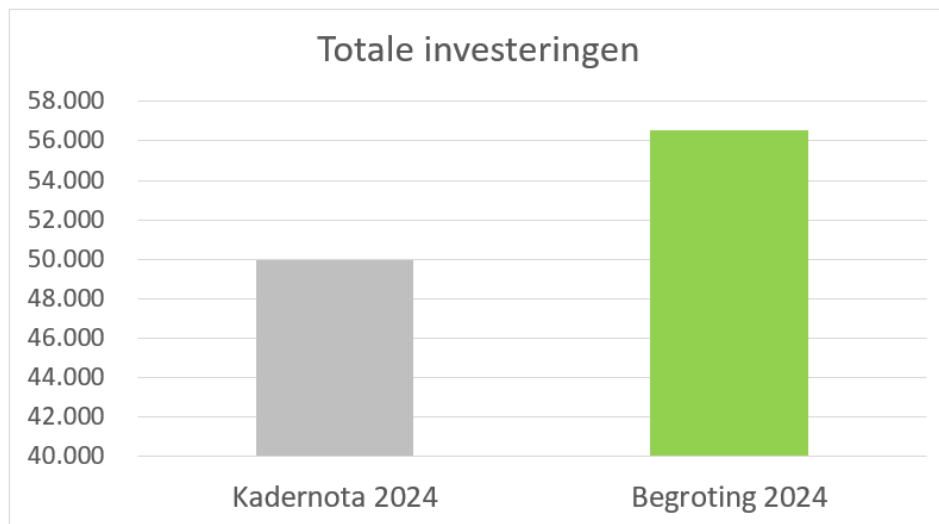
Woonlasten stijgen met 3,6%

- OZB (gemiddelde woning) : van € 422 naar € 436 (+3,1%)
- Afval (gemid. aantal ledigingen) * : van € 333 naar € 343 (+3,1%)
- Riool (vast tarief) : van € 206 naar € 217 (+5,3%)
- Totaal : van € 961 naar € 996 (+3,6%)

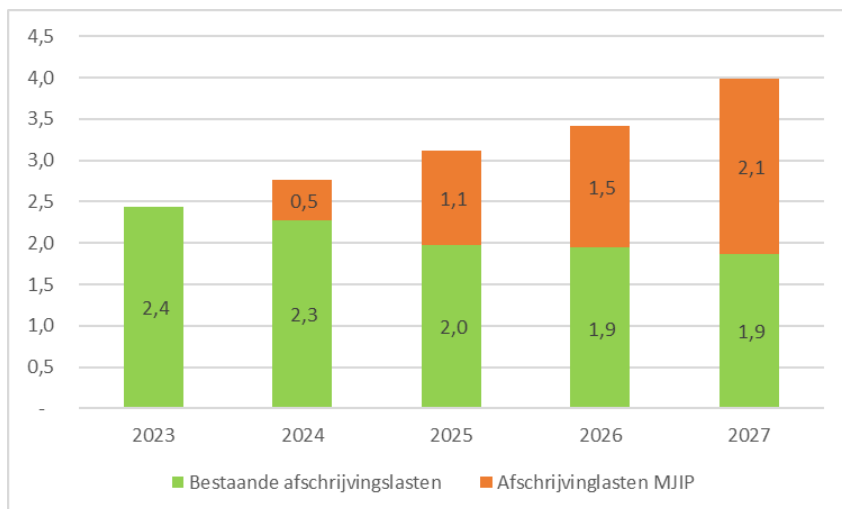
* Herberekend i.v.m. variabele heffing en verschil met Coelo

Hoger investeringsvolume + € 6,3 mln

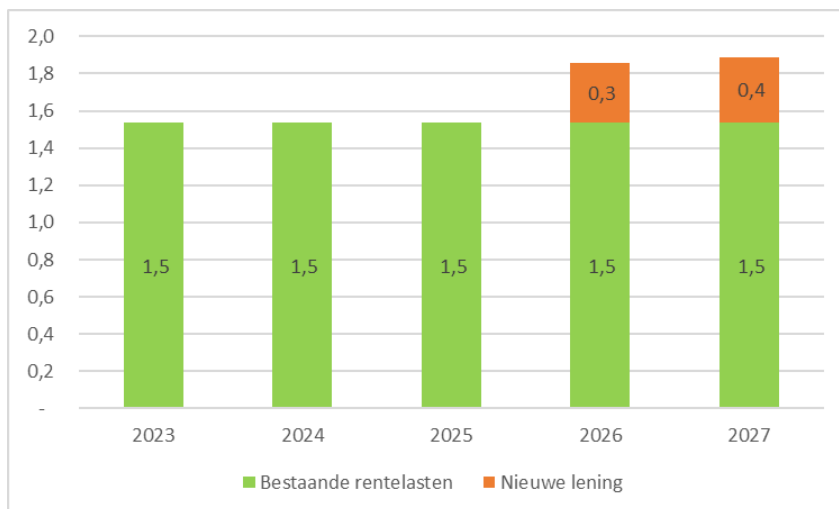

- Totale investeringen (2023 t/m 2027) stijgen naar € 55,6 mln
- Hogere investeringen voor Vennewatersweg en Zeeweg/Stationsweg door o.a. de hoge inflatie
- Investeringen in de openbare ruimte (met name wegen) vertegenwoordigt 53% (€ 29,8 mln) van het totale investeringsvolume.

Ontwikkeling kapitaallasten

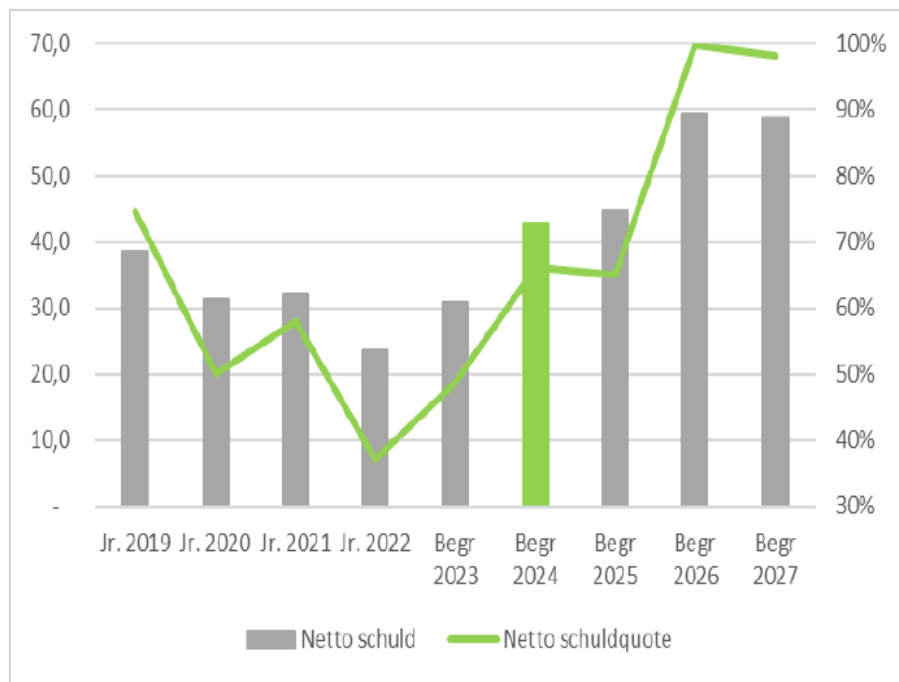

- Afschrijvingen stijgen van € 2,4 mln (2023) naar € 4 mln (2027)

- Rente neemt toe van € 1,5 mln (2023) naar € 1,9 mln (2027)

Toename netto schuldquote

- In 2024 bedraagt de netto schuldquote 66%
- Netto schuldquote < 90% is “minst risicovol”
- De netto schuldquote stijgt naar 98% in 2027
- Door de hoge investeringsvolumes daalt saldo bij de schatkist van € 28 mln naar 0 en moet ca € 10 mln worden geleend
- Exclusief groenprojecten, nieuwe ambities en risico prijsstijgingen

Uitkomst liquiditeitsprognose

	Liquiditeitsprognose (x € 1.000)	2024	2025	2026	2027
(1) Kasstroom operationele activiteiten		5.314	8.375	2.650	2.550
(2) Kasstroom investeringsactiviteiten		-17.506	-10.211	-17.347	-1.767
(3) Kasstroom financieringsactiviteiten		12.144	1.906	13.098	-783
(4) Netto kasstroom = (1) + (2) + (3)		-48	70	-1.599	0
(5) Beginsaldo rekening-courant		1.328	1.280	1.350	-249
(4) Netto Kasstroom		-48	70	-1.599	0
(6) Eindsaldo (5) + (4)		1.280	1.350	-249	-249

	Geprognosticeerde balans (x € 1 mln)	2024	2025	2026	2027
Activa					
(Im)materiële vaste activa		71.748	78.841	92.776	86.576
Financiële vaste activa		1.052	1.032	1.032	1.032
Vlottende activa		22.236	18.806	13.514	13.514
Totaal		95.036	98.679	107.322	101.122
Passiva					
Eigen vermogen		27.614	31.645	31.059	26.166
Voorzieningen		3.830	3.942	3.766	3.242
Vaste schulden		50.661	50.161	59.566	58.783
Vlottende passiva		12.931	12.931	12.931	12.931
Totaal		95.036	98.679	107.322	101.122

- Lening bij de BNG stijgt per saldo met € 8 mln naar € 58,8 mln in 2027
- Er wordt ook afgelost: vanaf 2027 € 1,4 mln per jaar
- Nieuwe lening in 2026 doorgerekend met 3,5% rente

Verloop stelpost ambities collegeprogramma

(x € 1.000,-)	2024	2025	2026	2027
Stelpost in begroting 2023 (raad 7-11-2022)	300 V	300 V	300 V	300 V
Bestuursopdracht woningbouwontwikkeling PCC Heiloo (B&W 11-7-2023)	15 N	0	0	0
Bestuursopdracht Lagelaan Heiloo (Zesde kamer) (B&W 11-7-2023)	70 N	6 N	0	0
Bestuursopdracht uitwerking gebiedsvisie 't Loo (B&W 11-7-2023)	77 N	0	0	0
Bestuursopdracht locatie Westerweg/Vennewatersweg (B&W 18-7-2023)	30 N	0	0	0
Restant stelpost (stand 26-9-2023)	109 V	295 V	300 V	300 V

- De 300k is structureel opgenomen in de begroting en zou ingezet kunnen worden om de kapitaallasten van een (eenmalige) investering te dekken van € 4 mln (o.b.v. een afschrijvingstermijn van 25 jaar)
- Afschrijvingsbedrag: $4 \text{ mln} / 25 = 160\text{k}$ + Rente: $4 \text{ mln} \times 3,5\% = 140\text{k}$

1. Septembercirculaire 2023
2. Resultaat op hoofdlijnen
3. **Toelichting per programma**
4. Planning
5. Samenvatting en vragen?

Programma 1: Een sociaal vitale gemeente

Nr	PO	Bijdrage x € 1.000	korte omschrijving	2024	2025	2026	2027	I/S	
1	aut	1a	Prog	Bijstelling vergoeding bestuur	5 V	5 V	5 V	5 V	S
2	aut	1a	Prog	Nieuwe aantallen rijbewijzen	12 V	11 V	14 V	29 V	S
3	aut	1a	Prog	Veiligheid decentrale bestuurders (septembercirculaire)	7 N	7 N	7 N	-	I
4	aut	1a	Prog	Vervroegde Tweede Kamerverkiezing	-	78 V	-	-	I
5	aut	1a	Prog	Verhogen verkiezingsbudget	15 N	-	15 N	15 N	S
6	aut	1b	Prog	Aansluiting jeugdhulp naar (Passend) Onderwijs	14 N	14 N	14 N	14 N	S
7	aut	1b	Prog	Landelijke hervormingsagenda jeugd	90 N	-	-	-	I
8	aut	1b	Prog	Aanpak (energie-)armoede (septembercirculaire)	36 N	-	-	-	I
9	aut	1b	Prog	Rijksvaccinatieprogramma (septembercirculaire)	5 N	5 N	4 N	4 N	S
10	aut	1b	Prog	Kapitaallasten 1b	8 V	123 V	-	-	S
11	aut	1c	Prog	Actualisatie verdeelsleutel Veiligheidsregio	173 N	173 N	173 N	173 N	S
				Totaal alle mutaties	315 N	17 V	194 N	172 N	

- Actualisatie verdeelsleutel Veiligheidsregio o.b.v. de maatstaven in het gemeentefonds levert flink nadeel op

Programma 3: Een leefbare gemeente

Nr	PO	Bijdrage x € 1.000	korte omschrijving	2024	2025	2026	2027	I/S
12	nb	3a	Prog	Opstellen ontwikkelperspectief Regio NHN	30 N	-	-	I
13	aut	3b	Prog	Doorrekening riool	120 V	158 V	167 V	63 V S
14	aut	3b	Prog	Doorrekening afval	52 V	48 V	48 V	32 V S
15	aut	3b	Prog	Bijdrage omgevingsdienst	17 N	17 N	17 N	17 N S
16	aut	3b	Prog	Uitbreiding strategisch milieuvadvis	9 N	9 N	9 N	9 N S
17	aut	3c	Prog	Kapitaallasten 3c	73 V	157 N	225 N	231 N S
18	aut	3c	Prog	Onderhoud afvalbakken	10 V	10 V	10 V	10 V S
			Totaal alle mutaties	198 V	34 V	25 N	151 N	

- Kapitaallasten is als gevolg van verhoging investeringskredieten Vennewatersweg en Zeeweg/Stationsweg
- Voordeel bij riool ontstaat doordat het nieuwe vastgestelde PWR (Programma Water en Riolering) lagere stortingen in de spaarvoorziening oplevert

Programma 4: Een financieel gezonde gemeente

Nr		PO Bijdrage		korte omschrijving	2024		2025		2026		2027		I/S
		x € 1.000											
19	aut	4a	Prog	Bijstelling rente	178	V	277	V	29	V	87	V	S
20	aut	4a	Prog	Algemene uitkering	515	V	470	V	419	V	1.042	V	S
21	aut	4a	Prog	Bijdrage Cocensus	1	N	1	N	1	N	1	N	S
22	aut	4b	Prog	Onderhoud gemeentehuis Raadhuisplein	15	N	15	N	-		-		I
				Totaal alle mutaties	677	V	731	V	447	V	1.128	V	

- Liquiditeitsprognose geeft aan dat € 10 mln extra geleend moet worden. Rentebedrag kan worden verlaagd, omdat bij eerdere raadsvoorstellen en in Kadernota 2024 rekening is gehouden met hogere rentelasten.
- Hogere algemene uitkering voornamelijk door hogere loon- en prijsindex in 2024 (werkt structureel door) en volumedeel in 2027 o.b.v. nieuwe systematiek (gemiddelde bbp groei)

1. Septembercirculaire 2023
2. Resultaat op hoofdlijnen
3. Toelichting per programma
- 4. Planning**
5. Samenvatting en vragen?

Planning begroting 2024:

- Donderdag 19 oktober: auditcie en techn. vragenuur
- Maandag 23 oktober : indienen schriftelijke (techn.) vragen
- Woensdag 1 november: beantwoording techn. vragen
- Maandag 6 november : raadsbehandeling

1. **Septembercirculaire 2023**
2. **Resultaat op hoofdlijnen**
3. **Toelichting per programma**
4. **Planning**
5. **Samenvatting en vragen?**

Samenvatting

- + Verbetering saldo met name door septembercirculaire
- + Sluitende begroting 2024 en 2025 -> normaal toezicht van de provincie
- + BBV kengetallen scoren voldoende
- + Woonlasten stijgen in lijn met inflatie
- Flinke tekorten vanaf 2026 -> geen ruimte voor ambities die structureel geld vragen & maatregelen treffen om tekort om te buigen
- Verdere daling weerstandsratio
- Stijging netto schuld quote en extra lenen vanaf 2026
- Voorlopig geen duidelijkheid over gemeentefonds

1. Toelichting Programmabegroting 2024

2. Proces richting Kadernota 2025

3. Overzicht ambities

Motie 2023-08 (van 17 juli)

De raad verzoekt:

- Het college om het bedrag van € 300.000 structureel in te zetten voor toekomstige) investeringen die voortkomen uit de projecten zoals die genoemd worden in de kadernota 2024;
- Het college om te komen met een financiële uitwerking van de in de zgn. Q-planning opgesomde mogelijke investeringen, uitgaande van 3 scenario's, nl. een goedkope, een realistische en een dure variant, inclusief de haalbaarheid qua personele capaciteit;
- Het college om dit overzicht aan de raad te sturen en afspraken te maken over hoe de raad in het vervolg elk kwartaal betrokken wordt gehouden, uiterlijk ultimo 2023, opdat er in ieder geval in 2024 prioriteiten gesteld kunnen worden;
- En opdat duidelijke en concrete kaders voor de begroting van het jaar 2025 m.b.t. de investeringen door de raad gesteld kunnen worden.

- **16 okt 2023** RIA 2e voortgangsrapportage BUCH en de gevolgen voor de begroting van Heiloo
- **1 of 15 nov** BUCH RIA over ontwikkelingen BUCH
- **Dec. 2023** RIA totaaloverzicht investering incl. collegevoorstel betreffende motie 2023-08
- **Jan/Feb. 2024** RIA kaderstelling en uitgangspunten Kadernota 2025
- **Mrt/Apr. 2024** Uitwerking Kadernota 2025
- **25 juni 2024** RIA Kadernota 2025
- **8 juli 2024** Raadsvergadering Kadernota 2025

1. Toelichting Programmabegroting 2024

2. Proces richting Kadernota 2025

3. Overzicht ambities